

Requisitoir

OPENBAAR MINISTERIE

**bij het Gerechtshof Arnhem-
Leeuwarden, zittingsplaats
Leeuwarden**

Zaak : Openbaar Ministerie / Vereniging Martijn

Zaaknummer : HV 200.113.338/01

Datum en tijd : 7 maart 2013 te 11.00 uur

1. Inleiding

- 1.1. De vereniging Martijn bestaat niet meer. Aan haar bestaan is op 27 juni 2012 een einde gekomen met de beschikking van de rechtbank Assen van die datum. In die beschikking werd de verbodenverklaring en ontbinding uitgesproken, en uitvoerbaar bij voorraad verklaard. De uitschrijving uit het register van de Kamer van Koophandel werd een feit op 28 juni 2012.¹
- 1.2. Sterker nog: de vereniging Martijn *mag* niet meer bestaan. Aldus oordeelde de rechtbank Assen. Gelet op de werkzaamheid van de vereniging, die in strijd moet worden geacht met de openbare orde, is haar voortbestaan in onze samenleving niet langer meer gewenst of geaccepteerd. Het openbaar ministerie onderschrijft dit oordeel van de rechtbank Assen. Met deze uitspraak is tegemoet gekomen aan de indringende roep van de samenleving om op te treden tegen seksueel kindermisbruik, tegen het verheerlijken van het kind als lust- en seksobject, het vergoelijken van seksueel contact tussen volwassenen en kinderen, zonder oog te hebben voor de buitengewoon kwalijke gevolgen die deze seksuele contacten voor kinderen en hun naaste familieleden kunnen hebben. De ontbonden vereniging had én heeft geen bestaansrecht meer.
- 1.3. Geheel in lijn met dit standpunt, heeft het openbaar ministerie in het verweerschrift in hoger beroep primair aangevoerd dat appellanten niet-ontvankelijk dienen te worden verklaard in het hoger beroep. Het openbaar ministerie zal dit hierna kort toelichten. Geheel subsidiar – voor het geval appellanten wél ontvankelijk mochten worden verklaard – herhaalt het openbaar ministerie de argumenten die in eerste aanleg en in het verweerschrift in hoger beroep ten grondslag zijn gelegd aan het verzoek tot verbodenverklaring en ontbinding van de vereniging. Deze argumenten zullen ter weerlegging van hetgeen door appellant(en) is aangevoerd kernachtig worden weergegeven.

2. Ontvankelijkheid

- 2.1. Niettegenstaande de door de rechtbank uitgesproken uitvoerbaarverklaring bij voorraad, heeft de ontbonden vereniging hoger beroep ingesteld. Naast de vereniging heeft zich tevens als appellant in hoger beroep gesteld, voormalig bestuurder, XXX. De vraag luidt of deze partijen kunnen worden ontvangen in het hoger beroep. Het antwoord luidt kort en bondig: Neen, dat kunnen zij niet!
- 2.2. Het hoger beroep is onbevoegd ingesteld. De ontbonden vereniging Martijn en voormalig bestuurder XXX beschikken niet over de bevoegdheid tot het instellen van hoger beroep. Het openbaar ministerie licht dit als volgt toe.
- 2.3. Een ontbonden rechtspersoon ontbeert de (wettelijke) bevoegdheid om in rechte op te treden. De rechtspersoon heeft immers opgehouden te bestaan. Hieruit volgt uiteraard dat ook niet namens haar in rechte kan worden opgetreden. De wet kent daarop in het vijfde lid van artikel 2:19 van het Burgerlijk Wetboek (BW) slechts één uitzondering, namelijk dat de rechtspersoon na zijn ontbinding blijft voortbestaan voor zover dat tot de

---

¹ Zie bijlage 1 bij het verweerschrift in hoger beroep van het openbaar ministerie.

vereffening van zijn vermogen nodig is. Deze uitzondering doet zich hier niet voor. Het hoger beroep heeft immers niet de vereffening van de vereniging Martijn tot inzet en bovendien is voor het hoger beroep géén opdracht gegeven door de vereffenaar. 2.4. Tegen de uitvoerbaarverklaring bij voorraad heeft de toen nog bestaande vereniging zich bij monde van haar advocaat verzet tegen de door het openbaar ministerie verzochte uitvoerbaarverklaring bij voorraad.² In het proces-verbaal van de zitting staat in dat verband het volgende opgemerkt:

“De Vereniging verzet zich tegen de uitvoerbaar verklaring bij voorraad. De Vereniging heeft dan geen mogelijkheid voor hoger beroep tegen de beslissing van de rechtbank.”

Het standpunt zoals verwoord door de advocaat is juist, en aldus blijktbaar ook door de vereniging onderkend.

- 2.4. Ook aan voormalig bestuurder XXX kwam en komt geen appelbevoegdheid toe. In de eerste plaats niet omdat hij in deze procedure niet kan worden beschouwd als “belanghebbende”. Artikel 2:20 BW kent slechts twee belanghebbenden, te weten het openbaar ministerie en de rechtspersoon wiens verbodenverklaring en ontbinding door het openbaar ministerie wordt beoogd. XXX is geen van beide.
- 2.5. Voorts wijst het openbaar ministerie erop dat XXX door de ontbinding van de Vereniging Martijn niet in een *individueel* of *eigen* – hem persoonlijk betreffend – belang wordt getroffen. Voorzover hij mocht stellen dat hij als individu door de beschikking van de rechtbank Assen zou zijn beperkt in zijn recht op vereniging of zijn recht op vrijheid van meningsuiting, is zulks onjuist, en in het geding overigens ook niet relevant. XXX is in eerste aanleg dan ook niet verschenen en heeft daartoe ook geen pogingen gedaan.
- 2.6. Tenslotte kunnen appellanten zich niet beroepen op een recht op een tweede rechterlijke instantie. Het recht op toegang tot de (burgerlijke) rechter volgt uit art. 6 EVRM, maar hieruit mag evenwel niet een recht op een beoordeling door een tweede (feitelijke) instantie of een hoger beroepsinstantie worden afgeleid. Voor zover appellanten zich beroepen op de vrijheid van meningsuiting (ex art. 10 EVRM), beroepen zij zich overigens niet op een burgerlijk recht, en is derhalve niet art. 6 EVRM maar art. 13 EVRM van toepassing. Doch ook art. 13 EVRM biedt appellanten in deze geen soelaas. Art. 13 EVRM bepaalt dat een ieder wiens rechten en vrijheden die in dit verdrag zijn vermeld, zijn geschonden, recht heeft op een daadwerkelijk rechtsmiddel voor een nationale instantie, ook indien deze schending is begaan door personen in de uitoefening van hun ambtelijke functie. De term “rechtsmiddel” (“effective remedy”) moet ruim worden opgevat in de zin van “rechtsgang”, en niet zozeer in de zin van een “hogere voorziening”. Zelfs houdt art. 13 EVRM – anders dan art. 6 EVRM – niet per definitie een gang naar een overheidsrechter in, maar kan het ook een andere vorm van rechtsbescherming betreffen. Aan de in het EVRM neergelegde eis van de beoordeling door een rechterlijke instantie is voldaan. Ook overigens vindt een dergelijk recht op een beoordeling door een tweede instantie geen steun in het recht.

---

² Zie ook de beschikking van de Rechtbank te Assen d.d. 27 juni 2012, onder 2.3.

- 2.7. Het voorgaande brengt reeds mee dat het appel bij de ontvankelijkheidsvraag dient te stranden. De ontbonden vereniging en voormalig bestuurder XXX zijn niet-ontvankelijk in hun hoger beroep. Het is dan ook slechts voor de volledigheid dat het openbaar ministerie enkele thema's uit het beroepschrift kort zal bespreken.

3. Werkzaamheid van de ontbonden Vereniging Martijn

- 3.1. Kern van het geding is dat in de opvatting van het openbaar ministerie de werkzaamheid van de ontbonden vereniging Martijn in strijd moet worden geacht met de openbare orde. Meer in het bijzonder moet deze in strijd worden geacht met de belangen en de rechten van het kind, de maatschappelijke opvattingen daarover en de internationale maatstaven. Het openbaar ministerie heeft grondig onderzoek gedaan naar de activiteiten van de vereniging, hetwelk zich uiteindelijk heeft geconcentreerd op de website en de publieke uitingen die namens de vereniging zijn gedaan. Zowel de website als deze publieke uitingen in interviews geven in onderlinge samenhang en in onderling verband beschouwd duidelijk het streven van de vereniging en de daadwerkelijke invulling van de statutaire doelomschrijving van de vereniging weer. Geen archief functie, zoals de vereniging zelf stelt, geen discussieforum waarin personen met een pedofiele geaardheid zich genuanceerd mengen in het maatschappelijk debat om verandering te brengen in de zedelijkheidswetgeving, maar

- het tonen van afbeeldingen van jonge kinderen in uiteenlopende seksueel prikkelende en uitdagende poses;
- het weergeven van teksten met expliciete beschrijvingen van seksuele contacten tussen volwassenen en - vaak zeer jonge en kwetsbare - kinderen, die zich vaak in afhankelijkheidsrelaties bevinden;
- het weergeven van teksten waarin wordt betoogd dat er met seksueel contact tussen – ook nog zeer jonge - kinderen en volwassenen niets mis is, zolang er maar geen sprake is van geweld of 'dwang';
- het ridiculiseren van de strafbaarstelling van seksuele contacten tussen volwassenen en kinderen, zoals deze in voornoemde teksten worden beschreven, en het ridiculiseren van strafrechtelijke veroordelingen;
- het uitdragen dat seksuele contacten met volwassenen en het fabriceren van kinderporno voor kinderen niet schadelijk hoeft te zijn;
- het geven van interviews waarin seksuele contacten tussen volwassenen en kinderen worden verheerlijkt en goedgepraat.

- 3.2. De activiteiten van de vereniging die op DVD's zijn vastgelegd en in het geding zijn gebracht, zijn door het openbaar ministerie onderverdeeld in categorieën, welke door de rechtbank zijn onderschreven. Hoewel de vereniging stelt het niet eens te zijn met die categorisering, wordt de inhoud van deze DVD's door appellanten op zichzelf niet betwist. Ook betwisten appellanten niet dat het materiaal onder meer een weergave vormt van seksuele contacten tussen volwassenen en kinderen, waarbij kinderen seksueel contact met volwassenen opzoeken, wensen en prettig vinden, dan wel dat het materiaal uitingen zijn die kunnen worden ingedeeld als door het openbaar ministerie is gedaan in de vorm van die categorieën.

- 3.3. De overwegingen van de rechtbank met betrekking tot de toerekening van de voornoemde activiteiten aan de vereniging zijn duidelijk, en – onder meer blijkens de wetsgeschiedenis

- rechtens juist. Voornoemde activiteiten vormen daden van de vereniging dan wel woorden die de vereniging spreekt of schrijft. De rechtbank heeft de beoordelingsmaatstaf naar de opvatting van het openbaar ministerie overigens beperkter toegepast dan had gemoeten. Zo heeft de rechtbank geoordeeld dat de op het weblog van de vereniging aangetroffen bijdragen niet aan de vereniging kunnen worden toegerekend omdat deze door derden op het weblog van de vereniging zijn geplaatst en de vereniging daarop geen overwegende invloed had. Het openbaar ministerie meent dat ook de bijdragen op de weblog aan de vereniging hadden kunnen worden toegerekend, nu de vereniging kennelijk heeft nagelaten om deze bijdragen te verwijderen of aan te passen.

- 3.4. De activiteiten van de vereniging kregen gestalte binnen een subcultuur, een netwerk van gelijkgezinden, waarin seksuele relaties tussen volwassenen en kinderen werden vergoelijkt en zelfs verheerlijkt, en waarin een eigen set van normen, waarden en regels werden bepaald die afwijken en fundamenteel in strijd zijn met de geldende en algemeen gevestigde en geaccepteerde normen, waarden en regels. Een fenomeen waarover ook de Nationaal Rapporteur Mensenhandel schrijft in de Eerste Rapportage Kinderpornografie.³

4. In strijd met de openbare orde

- 4.1. Wanneer is er sprake van strijd met de openbare orde? Hoe moet nu het begrip “openbare orde” worden ingevuld? Waar liggen de grenzen? Het openbaar ministerie realiseert zich dat dit geen eenvoudige vragen zijn om te beantwoorden. Meerdere elementen dienen daarbij te worden meegewogen, zeker in een geval als het onderhavige waarbij fundamentele rechten in het geding zijn. Het openbaar ministerie heeft de beslissing om de verbodenverklaring en ontbinding van de vereniging Martijn te verzoeken dan ook niet over één nacht ijs genomen. Aan deze beslissing is een grondig en zorgvuldig besluitvormingsproces voorafgegaan.
- 4.2. Aan alle voorwaarden van art. 2:20 BW om te komen tot een verbodenverklaring en ontbinding is zonder meer voldaan. Hier is een als wezenlijk ervaren beginsel van ons rechtsstelsel in het geding, te weten de bescherming van de seksuele en lichamelijke integriteit van het kind. Het streven c.q. de activiteiten van de vereniging betekenen een daadwerkelijke en ernstige aantasting van dat beginsel, en heeft indien op grote schaal toegepast een ontwrichtende werking op de samenleving. Op de overheid rust een zorgplicht tot het tegengaan van seksueel misbruik als specifieke bescherming van de seksuele integriteit van kinderen, wat onder meer volgt uit art. 24 IVBPR, de artt. 3 en 5 EVRM en art. 11 Gw, alsmede het Verdrag van Lanzarote en het VN-Kinderrechtenverdrag.⁴ Een zorgplicht waar duidelijk vanuit de samenleving om wordt gevraagd. Naar huidige maatschappelijke inzichten dienen kinderen te worden beschermd

---

³ Zie requisitoir eerste aanleg van het openbaar ministerie, onder 21, met in noot 13 de verwijzing naar: Nationaal Rapporteur Mensenhandel (2011). Kinderpornografie – Eerste rapportage van de nationaal rapporteur. Den Haag: BNRM, p. 34 e.v., te raadplegen op www.bnrm.nl.

⁴ Zie het verzoekschrift eerste aanleg van het openbaar ministerie, onder 10.1-10.7, p. 17/28-19/28, het requisitoir eerste aanleg van het openbaar ministerie, onder 33-37, p. 11-13, alsmede het verzoekschrift in hoger beroep onder 7.23-7.28.

tegen seksuele contacten met volwassenen, en iedere vorm van bedreigingen van de lichamelijke en seksuele integriteit van het kind.⁵

4.3. Seksueel misbruik c.q. seksuele handelingen met kinderen, óók in de vormen die de vereniging Martijn uitdroeg, waarbij sprake is van afhankelijkheidsrelaties, van vaak kwetsbare en jonge kinderen, behelzen een ernstige bedreiging van de lichamelijke en seksuele integriteit van deze kinderen. Het effect daarvan is (potentieel) verwoestend op hun leven en hun geestelijke en fysieke gezondheid. Illustratief is onder meer het door het openbaar ministerie in het geding gebrachte rapport van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC), betreffende “Gerapporteerde problemen van slachtoffers van seksueel misbruik in de kindertijd”.⁶ Geconcludeerd wordt onder meer dat er een relatie bestaat tussen seksueel misbruik tijdens de kindertijd en:

- a) het vertonen van symptomen van angst, depressie, nachtmerries en grensoverschrijdend gedrag;
- b) een gestoorde seksuele ontwikkeling;
- c) het ontwikkelen van ernstige persoonlijkheidsstoornissen;
- d) het zelf als volwassene plegen van seksuele delicten met kinderen;
- e) het ontwikkelen van een posttraumatische stressstoornis.

4.4. Maar ook andere rapportages getuigen van de negatieve effecten van seksueel kindermisbruik.⁷ Deze effecten worden ook gezien in gevallen waarin geen sprake is geweest van seksueel contact met geweld en dwang. Aldus zijn deze resultaten in stellige tegenspraak met de uitgedragen opvattingen van de vereniging.

4.5. Niet vereist is ingevolge art. 2:20 BW, zoals de vereniging stelt, dat er sprake moet zijn van het plegen van strafbare feiten door de vereniging. Deze opvatting vindt geen steun in het recht. In de wet noch in de wetsgeschiedenis wordt een dergelijke voorwaarde gesteld. Ook handelingen die op zichzelf niet onder het bereik van de strafwet vallen kunnen een ontwrichtende werking op de samenleving hebben en in strijd zijn met de openbare orde.⁸ Overigens wijst het openbaar ministerie erop dat, ofschoon het streven naar, het goedpraten en verheerlijken van seksuele contacten met kinderen op zichzelf thans niet onder het bereik van de huidige strafwet lijkt te kunnen worden gebracht, datgene wat de vereniging nástreeft en verheerlijkt, en de seksuele contacten die worden beschreven in de door de vereniging op de website geplaatste teksten, wel degelijk strafbaar is gesteld in onze zedenwetgeving. Voorts is niet relevant of doorslaggevend, zoals de vereniging kennelijk stelt:

---

⁵ Zie over de ontwikkeling in het maatschappelijk denken o.m. het requisitoir in eerste aanleg van het openbaar ministerie onder 28-32, p. 9-11.

⁶ M.H. Nagtegaal, Gerapporteerde problemen van slachtoffers van seksueel misbruik in de kindertijd, Een meta-review, WODC-cahier 2012-5. Zie voorts het requisitoir eerste aanleg van het openbaar ministerie, onder 24-27, alsmede het verweerschrift in hoger beroep onder 6.8-6.11.

⁷ Zie o.a. ook: Nationaal Rapporteur Mensenhandel (2011). Kinderpornografie – Eerste rapportage van de nationaal rapporteur. Den Haag: BNRM, p. 76 e.v.; W. Deetman e.a., Seksueel misbruik van minderjarigen in de Rooms Katholieke Kerk (rapport commissie-Deetman), Amsterdam: Balans 2011; R. Samson e.a., Omringd door Zorg, toch niet veilig (rapport commissie-Samson, deel 1), Amsterdam: Boom 2012.

⁸ Zie het requisitoir eerste aanleg van het openbaar ministerie, onder 13, alsmede het verweerschrift in hoger beroep onder 6.1-6.7.

- wat in de statuten of doelomschrijving staat vermeld;
- of sprake is van een transparante werkwijze;
- dat op de website van de vereniging ergens vermeld werd dat men zich aan de wet moet houden;
- of in casu een strafrechtelijke aangifte is gedaan door een kind of diens ouders, of dat op grond van een aangifte tegen de vereniging daadwerkelijk geen strafrechtelijke aangifte is gevolgd;
- of daadwerkelijk gebleken is dat een kind als gevolg van de werkzaamheid van de vereniging is misbruikt of dat 'enig recht' van 'enig kind' daadwerkelijk geschonden is.

Het gaat om hetgeen daadwerkelijk publiekelijk wordt uitgedragen, om de werkzaamheid zoals die voor een ieder kenbaar is of kan zijn geweest, zoals ook de rechtbank Assen in haar beschikking van 27 juni 2012 heeft overwogen.⁹

5. Het wijken van grondrechten van de (ontbonden) vereniging

- 5.1. In casu is sprake van een uiterst geval waarin het grondrecht van vereniging, en daarvan afgeleid de vrijheid van meningsuiting, dient te wijken. Het recht biedt daarvoor ook voldoende ruimte.
- 5.2. De in het EVRM en de Grondwet gewaarborgde vrijheid van vereniging, alsmede de vrijheid van meningsuiting, zijn grondbeginselen van de democratische rechtsstaat, maar zij zijn niet absoluut. Beperking van die grondbeginselen mag – zij het in het uiterste geval - plaatsvinden.
- 5.3. Het openbaar ministerie heeft er reeds op gewezen dat in casu relativering van deze grondrechten op zijn plaats is. In de eerste plaats geldt dat het grondrecht op vrijheid van meningsuiting een beperktere rol speelt, nu een verbodenverklaring en ontbinding van de vereniging op zichzelf de individuele (voormalige) leden niet zelfstandig in hun vrijheid van meningsuiting beperkt. Voorts geldt dat het in casu niet gaat om een vereniging die politieke denkbeelden uitdraagt of deelneemt aan het – democratische – politieke proces. Dit zijn beide factoren die in de afweging van de in het geding zijnde grondrechten van belang zijn.
- 5.4. Daartegenover staat dat rechten en belangen van het kind bij een belangenafweging niet gemakkelijk opzij kunnen worden gezet voor rechten en vrijheden van volwassenden, zeker niet als hun handelen (potentieel) schadelijk is voor het kind. Seksueel handelen jegens kinderen vormt een ernstige inbreuk op de zowel nationaal als internationaal erkende fundamentele waarden. Seksueel misbruik raakt intrinsiek de fundamenten van onze samenleving. Aangezien de bescherming van de lichamelijke en seksuele integriteit van kinderen bij uitstek een belangrijk doel van de Lidstaten is, dienen zeer zwaarwegende redenen naar voren te worden gebracht voordat het streven van de vereniging als verenigbaar zou kunnen worden beschouwd met het EVRM en met internationale

---

⁹ Zie onder r.o. 2.7. Zie voorts SGP tegen Nederland, NJ 2012, 478, en het verweerschrift in hoger beroep van het openbaar ministerie onder 7.14-7.15.

maatstaven. De vereniging heeft geen zwaarwegende redenen genoemd die opwegen tegen het maken van een inbreuk op de lichamelijke en seksuele integriteit van kinderen.

6. Conclusie

Concluderend meent het openbaar ministerie primair dat appellanten niet ontvankelijk dienen te worden verklaard in het door hen ingestelde hoger beroep. Subsidiar concludeert het openbaar ministerie integraal tot afwijzing van de grieven van appellanten, en verzoekt uw hof de beschikking van de rechtbank Assen van 27 juni 2012 – eventueel met verbetering van gronden – te bekrachtigen.